

UCHWAŁA NR 5355/22
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 25 MAJA 2022 ROKU

W SPRAWIE:

wydania opinii Zarządu Województwa Świętokrzyskiego do projektu opracowania pn.: „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Stąporków – opracowane na lata 2012-2027 (Projekt aktualizacji z 2022 roku)” w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz zgodności z polityką energetyczną państwa.

NA PODSTAWIE:

art. 19 ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r., poz. 716 z późn. zm.) oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547 i 583), uchwała się co następuje:

§ 1

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego pozytywnie opiniuje opracowanie pn.: „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Stąporków – opracowane na lata 2012-2027 (Projekt aktualizacji z 2022 roku)” w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz zgodności z polityką energetyczną państwa.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Uzasadnienie

Na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. 2021 poz. 716 z późn. zm.), wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru gminy lub jej części. Rada gminy uchwała projekt założeń do planu zaopatrzenia w energię.

Projekt ten podlega opiniowaniu przez samorząd województwa (art. 19 ust. 5 cyt. wyżej ustawy) w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz zgodności z polityką energetyczną państwa. „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” mają charakter planistyczny, powinny więc być okresowo aktualizowane. Zgodnie z art. 19 ust. 2 cyt. wyżej ustawy, projekt założeń sporządza się dla terenu gminy na okres co najmniej 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata.

Pismem z dnia 29 kwietnia 2022 roku Pan Bartosz Szymusik przedstawiciel firmy PPUH „BaSz” z upoważnienia Burmistrza Stąporkowa, zwrócił się do Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z prośbą o wydanie opinii dla opracowania pn.: „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Stąporków na lata 2012 -2027 (projekt aktualizacji z 2022 roku)” w zakresie współpracy z innymi gminami oraz zgodności z polityką energetyczną państwa.

Złożony w tutejszym Urzędzie projekt poddano wewnątrz urzędowym konsultacjom z Departamentami: Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego oraz Środowiska i Gospodarki Odpadami.

Departament Środowiska i Gospodarki Odpadami opiniujący dokument na gruncie ustawy Prawo ochrony środowiska o (Dz. U. 2021 poz. 1973 t.j.) przedstawił następujące uwagi do części środowiskowej dokumentu:

- str. 84 – błędny tytuł tabeli 41 – proponuje się zamiast „*Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia (z uwzględnieniem krajowych norm dla uzdrowisk)*” zamieścić na „*Wynikowe klasy strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi*”; ponadto tabela 41 zawiera nieprawdziwe dane dotyczące wyników klasyfikacji stref w roku 2020; informacje zawarte pod tabelami są niespójne ze wskazaniem w tabeli 41 i niezgodne z oceną jakości powietrza za 2020 r.; należy zhierarchizować

informacje dotyczące źródeł zanieczyszczeń do powietrza, ponieważ analiza wielkości emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza, dokonana na potrzeby opracowania Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych wykazała, że udział emisji ze źródeł komunalno-bytowych w emisji zanieczyszczeń ogółem wynosi ok. 77%, natomiast, przemysłu i energetyki ok. 5%, natomiast zanieczyszczenia z transportu stanowią zaledwie 4% zanieczyszczeń ogółem, pozostałe źródła to rolnictwo, transport rolniczy i kolejowy, hałdy i wyrobiska i in. (nieprawdziwe jest zatem stwierdzenie, iż za prawdopodobną przyczynę przekroczeń norm jakości powietrza uznać należy przede wszystkim procesy spalania paliw w celach energetycznych i technologicznych oraz komunikacyjnych); należy podać źródło informacji oraz źródła zanieczyszczeń spoza powiatu, mające wpływ na jakość powietrza na omawianym terenie;

- w dokumencie nie uwzględniono zapisów uchwały Nr XXII/292/20 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 czerwca 2020 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa świętokrzyskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, a w szczególności wynikającej z tych uchwał konieczności likwidacji do 2026 roku niskoemisyjnych kotłów węglowych;
- zgodnie z art. 46 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.), przedmiotowy projekt dokumentu wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Analizie poddano również zgodność projektu z zapisami zawartymi w „*Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*” uchwalonym Uchwałą Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego nr XLVII/833/14 z dnia 22 września 2014 r.

Analiza przedłożonego projektu przez Departament Nieruchomości, Geodezji i Planowania Przestrzennego, wykazała że przedłożony dokument jest generalnie zgodny z ustaleniami „*Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*”. Zadanie, wpisuje się w priorytety polityki energetycznej, ujęte w Planie województwa.

Po przeprowadzonej analizie stwierdza się, że przedstawione do zaopiniowania opracowanie, co do zasady spełnia wymogi prawa energetycznego, wskazane w art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne tj. zawiera:

- ✓ ocenę stanu aktualnego i przewidywane zmiany zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- ✓ przykłady przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie energii;
- ✓ ocenę możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii;
- ✓ ocenę możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej;
- ✓ zakres współpracy z innymi gminami (poza aspektami dot. sieci elektroenergetycznych).

Projekt założeń jest również zgodny z Polityką energetyczną Polski do 2040 roku i zawiera jego główne elementy dotyczące przede wszystkim:

- ✓ bezpieczeństwa energetycznego gminy;
- ✓ poprawy efektywności energetycznej;
- ✓ propozycji przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie energii oraz poprawiających efektywność energetyczną;
- ✓ analizy możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek, lokalnych zasobów paliw i energii oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;
- ✓ oceny emisji zanieczyszczeń oraz sposobów ograniczenia oddziaływania energetyki na środowisko naturalne.

W opiniowanym dokumencie:

- a) dokonano opisu w zakresie powiązań systemów energetycznych oraz zidentyfikowano obszary współdziałania sąsiadujących gmin w zakresie planowania energetycznego;
- b) szczegółowej analizie poddano uwarunkowania fizyczno-geograficzne, strukturę demograficzną, sytuację gospodarczą i rynku pracy, oraz scharakteryzowano infrastrukturę budowlaną i mieszkaniową;
- c) przedstawiono prognozę zmian liczby ludności oraz stanu zabudowy mieszkaniowej i nie mieszkaniowej, w tym głównie zmiany liczby ludności i powierzchni użytkowej obiektów budowlanych;
- d) przedstawiono charakterystykę gminy ze szczególnym uwzględnieniem tych elementów, które mają związek z gospodarką energetyczną w stanie obecnym i w okresie perspektywicznym.

Projekt dokumentu zawiera dane dotyczące oceny stanu istniejącego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w mieście i gminie Stąporków oraz wskazuje propozycje przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie paliw

i energii takich jak: promowanie i wspieranie działań podejmowanych w sektorze handlu, usług i przemysłu dotyczące wdrożenia racjonalnego wykorzystania energii oraz wykorzystania nowych technologii, działania informacyjno-edukacyjne. W projekcie dokumentu znajduje się również ocena możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej a także ocena możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, oraz odnawialnych źródeł energii.

Gmina Stąporków położona jest w centralnej Polsce, w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego. Administracyjnie należy do powiatu koneckiego i graniczy:

- ✓ od wschodu z gminą Bliżyn (powiat skarżyski),
- ✓ od zachodu z gminą Smyków oraz gminą Końskie (powiat konecki),
- ✓ od południa z gminą Mniów oraz gminą Zagnańsk (powiat kielecki),
- ✓ od północy z gminą Przysucha (powiat przysuski) oraz gminą Chlewiska (powiat szydłowiecki) – województwo mazowieckie..

Przez gminę przebiega droga krajowa nr 42 relacji Namysłów - Rudnik, która stanowi główną oś komunikacyjną tego terenu - Stąporków leży na trasie Końskie - Skarżysko-Kamienna, w odległości około 12 km od miasta powiatowego Końskie oraz około 24 km od miasta Skarżysko-Kamienna. Miasto Stąporków jest lokalnym ośrodkiem obsługi ludności gminy i siedzibą władz gminnych. Ponadto funkcje ośrodków lokalnych o znaczeniu podstawowym w zakresie usług pełnią miejscowości: Niekłań, Odrowąż, Krasna i Czarniecka Góra.

Całkowita powierzchnia gminy Stąporków to 232 km² (23 167 ha), w tym miasto zajmuje 11 km² (1 094 ha). Terytorialny podział gminy wydzielił jednostki pomocnicze – 35 sołectw oraz miasto Stąporków. Układ terytorialny poszczególnych sołectw charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem. Gmina Stąporków należy do strefy o tradycjach przemysłowych określanej mianem Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Do końca lat osiemdziesiątych podstawową gałęzią gospodarki w Stąporkowie był przemysł metalurgiczny, odlewniczy, maszynowy i ceramiczny. W ostatnich latach, również na bazie upadłych dużych zakładów przemysłowych pojawiły się podmioty gospodarcze z sektora MŚP. Nadal spora część z nich działa w sektorach, uznawanych za tradycyjne przemysły lokalnej gospodarki, tj. przemysł metalowy, odlewnictwo, a zwłaszcza tzw. przetwórstwo metalowe. Rolnictwo ze względu na niesprzyjające warunki glebowe oraz przyrodnicze nie odgrywa znaczącej roli w gospodarce gminy. Większość działających gospodarstw nastawiona jest na produkcję na potrzeby własne. Na terenie gminy wyróżnia się gleby wykształcone na podłożu zwięzłych skał mezozoicznych oraz luźnych skał czwartorzędowych, są to w przewadze gleby niskich klas

bonitacyjnych. Wyróżnić tutaj można: gleby brunatne, gleby bielcowe, mady, czarne ziemie, gleby glejowe, gleby torfowo-mułowe, gleby murszowo-mineralne oraz gleby murszowo-torfowe. Struktura jakościowa gleb przedstawia się niekorzystnie, brakuje gleb bardzo dobrych i dobrych. Przez północną oraz wschodnią część gminy przebiega dział wodny II rzędu, który rozdziela dorzecza lewostronnych dopływów Wisły: Pilicy od Kamiennej oraz Pilicy od Radomki. Sieć wód powierzchniowych płynących na obszarze gminy Stąporków opiera się o Czarną Konecką i jej dopływy: rzekę Krasną, rzekę Młynówkę i mniejsze ciekie wodne i kanały. Przez północne tereny gminy przyplývają wody mniejszych rzek i cieków takich jak m.in. Młynkowska oraz Jabłonica i Czysta. W skład wód powierzchniowych wchodzą również sztuczne zbiorniki wodne. Klimat gminy jest typowym dla środkowej Polski i charakteryzuje się przenikaniem cech klimatu kontynentalnego i oceanicznego oraz znaczną zmiennością stanów pogody. Średnia roczna temperatura wynosi 6,9°C a wilgotność waha się w okolicach 80%. Średnia suma opadów rocznych wynosi w gminie około 700 mm, a średni okres wegetacyjny to 207 dni. Na terenach miasta i gminy Stąporków występuje przewaga wiatrów zachodnich i dominują wiatry o prędkości nie przekraczającej 5 m/s.

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój gminy jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Przyrost ludności to przyrost liczby konsumentów, a zatem wzrost zapotrzebowania na energię oraz jej nośniki. Zgodnie z danymi pozyskanymi z GUS na koniec 2020 roku Gminę Stąporków zamieszkiwało 16 475 osób. Analizując strukturę demograficzną gminy Stąporków na przestrzeni lat 2010-2020 należy zauważyć stały spadek liczby mieszkańców spowodowany zarówno ujemnym przyrostem naturalnym ludności oraz niekorzystnym wskaźnikiem migracji zarówno z obszaru miasta jak również z terenów wiejskich. W latach 2010-2020 w wyniku ruchu naturalnego oraz ruchu migracyjnego ludności stan zaludnienia zmniejszył się o 1 731 osób. W podziale na obszar miasta i pozostałą część gminy zmiany demograficzne stan zaludnienia miasta zmniejszył się o 598 osób, a zaludnienie pozostałych miejscowości zmałało o 1 133 osoby. Z danych statystycznych obejmujących okres 2010-2020 wynika, że mieszkańców miasta i gminy systematycznie ubywa. Podstawowe wskaźniki określające zmiany demograficzne są niekorzystne i utrzymują się od lat – dotyczy to zarówno przyrostu naturalnego jak również wskaźnika sald migracji. Struktura ludności według płci i wieku potwierdza proces powolnego starzenia się społeczeństwa. Zmniejszenie udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym występujące łącznie z obciążeniem demograficznym ogółem niesie ze

sobą negatywne skutki w postaci spadku siły roboczej, co w dłuższej perspektywie nie pozwoli na podwyższenie poziomu życia starzejącego się społeczeństwa.

Obiekty budowlane znajdujące się na terenie miasta i gminy Stąporków różnią się wiekiem, technologią wykonania, przeznaczeniem i wynikającą z powyższych parametrów energochłonnością. Spośród wszystkich budynków wyodrębniono podstawowe grupy obiektów: budynki mieszkalne, obiekty użyteczności publicznej, obiekty handlowe, usługowe i przemysłowe – podmioty gospodarcze. Podstawowym elementem struktury osadniczej gminy Stąporków jest zabudowa mieszkalna jednorodzinna i wielorodzinna. W przypadku zabudowy miejskiej dominuje głównie budownictwo jednorodzinne, obejmujące domy jednorodzinne wolnostojące lub rzadziej realizowane w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej. Na obszarach wiejskich przeważa budownictwo jednorodzinne, w tym jednorodzinne domy wolnostojące. Na obszarach wiejskich zabudowa mieszkaniowa ukształtowała się w oparciu o dostępność komunikacyjną - jest to zabudowa w postaci zwykłych siedlisk przydrożnych, jak również zabudowań rozproszonych. Zabudowa zagrodowa i jednorodzinna grupuje się tworząc wsie – ulice. Budownictwo mieszkaniowe w gminie jest zróżnicowane a jego stan techniczny zależy od roku budowy, sposobu eksploatacji i sytuacji finansowej właścicieli. Zróżnicowany jest również stopień zaawansowania prac termomodernizacyjnych, który stanowi o potencjalnych możliwościach zaoszczędzenia energii cieplnej. Działalność usługowa i handlowa służąca zaspokojeniu podstawowych potrzeb mieszkańców zlokalizowana jest na terenie całej gminy, są to głównie obiekty handlowo-usługowe funkcjonujące zarówno w połączeniu z zabudową mieszkaniową jak również jako samodzielne budynki wolnostojące.

Miasto Stąporków ma bogate tradycje przemysłowe w obszarze hutnictwa, metalurgii, odlewnictwa, ceramiki i przemysłu maszynowego. Początek lat dziewięćdziesiątych to okres upadku dużych firm państwowych różnych branż. Na bazie upadających dużych zakładów przemysłowych pojawiły się podmioty gospodarcze z sektora MŚP, również z branż przemysłowych. Rolnictwo ze względu na niesprzyjające warunki glebowe oraz przyrodnicze nie odgrywa znaczącej roli w gospodarce gminy. Większość działających gospodarstw nastawiona jest na produkcję na potrzeby własne. Na terenie gminy w 2020 roku zarejestrowane były 1 353 podmioty gospodarcze, z czego około 97% z sektora prywatnego. Do największych grup branżowych należą działalność z kategorii handel hurtowy i detaliczny, działalność związana z budownictwem oraz przetwórstwo przemysłowe.

Wyraźna koncentracja zabudowy na terenie miasta oraz niski wskaźnik zurbanizowania obszarów wiejskich wpływa na sposób realizacji zaopatrzenia w ciepło, które odbywa się za pomocą kotłowni zaopatrujących w ciepło osiedla mieszkaniowe, obiekty użyteczności publicznej oraz zakłady przemysłowe (są to rozproszone w obszarze miasta źródła ciepła o mocy znacznie poniżej 5MW wytwarzające ciepło na potrzeby zasilanego budynku lub budynków, tj. zlokalizowane bezpośrednio przy odbiorcach ciepła), indywidualnych źródeł ciepła małych mocy (głównie są to wbudowane kotłownie c.o. oraz piece). Występujące na terenie gminy kotłownie lokalne są własnością różnych podmiotów i instytucji, w tym zakładów przemysłowych, przedsiębiorstw, placówek służby zdrowia, szkół, spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych oraz samorządu. Kotłownie zakładów przemysłowych produkują ciepło głównie na własne potrzeby.

Na terenie gminy Stąporków nie funkcjonują scentralizowane systemy ogrzewania (nie istnieją zakłady produkujące ciepło oraz jednostki zajmujące się dystrybucją ciepła). Nie przewiduje się budowy zbiorczych systemów ciepłowniczych. Brak jest również planowych inwestycji polegających na budowie nowych większych kotłowni obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty. Zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki cieplnej w obszarze gminy obejmować mogą głównie:

- ✓ prace z zakresu termomodernizacji budynków
- ✓ modernizacje źródeł ciepła
- ✓ modernizacje instalacji odbiorczych centralnego ogrzewania

Termomodernizacja wpływa na zmniejszenie energochłonności budynku, a do podstawowych jej elementów zalicza się ocieplenie przegród budowlanych zewnętrznych, ograniczenie infiltracji powietrza poprzez uszczelnienie bądź wymianę stolarki budowlanej, w tym wymianę okien na szczelne, zapewnienie właściwej wentylacji budynku. Praktyczna wielkość możliwych do uzyskania oszczędności zależy od aktualnego stanu budynku i jego charakterystyki cieplnej. Prace termomodernizacyjne w zabudowie mieszkaniowej, z uwagi na duży koszt przedsięwzięcia, nie są prowadzone kompleksowo, tj. obejmują najczęściej ocieplenie ścian zewnętrznych lub wymianę okien. Na terenie gminy Stąporków występują systemy grzewcze bazujące głównie na paliwach stałych (węgiel kamienny i produkty przeróbki węgla oraz drewno). W mniejszym stopniu wykorzystuje się paliwa czystsze, bardziej przyjazne dla środowiska, tj. gaz ziemny, olej opałowy, gaz ciekły. Energia elektryczna wykorzystywana jest przede wszystkim do przygotowywania ciepłej wody, spowodowane jest to stosunkowo niskimi nakładami inwestycyjnymi wykonania instalacji

grzewczej. Marginalne w skali potrzeb gminy pozostaje wykorzystanie energii elektrycznej do celów grzewczych - głównie w budynkach gdzie montuje się pompy ciepła. Budynki mieszkalne gospodarstw domowych wyposażone są w instalacje typu kolektory słoneczne i panele fotowoltaiczne. Zapotrzebowanie na energię cieplną nowej zabudowy sukcesywnie spada. Wynika to z możliwości wprowadzania nowych technologii, charakteryzujących się znacznie lepszymi współczynnikami przenikania ciepła. Normy, określające maksymalną wartość tego współczynnika, ulegały licznym zmianom.

Zarówno w budynkach użyteczności publicznej jak i w mieszkaniach można podjąć działania, które przyczynią się do poprawy ich bilansu cieplnego. Do działań tych należy zaliczyć np.:

- ✓ ocieplanie stropodachów, ścian zewnętrznych, stropów piwnic
- ✓ wymiana okien i drzwi
- ✓ modernizacja instalacji grzewczych
- ✓ zamontowanie zaworów termostatycznych, liczników sterowania automatycznego.

Przez wschodnią i południowo wschodnią część gminy przebiega linia 220 kV, łącząca stacje elektroenergetyczne Kielce – Rożki, będąca w eksploatacji przedsiębiorstwa Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. Operatorem elektroenergetycznego systemu dystrybucji energii elektrycznej do odbiorców końcowych jest przedsiębiorstwo PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, wchodzące w skład grupy energetycznej – PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. Za sprawność systemu elektroenergetycznego oraz jego rozbudowę na opisywanym terenie odpowiada w/w przedsiębiorstwo energetyczne, a w jego ramach Rejon Energetyczny Skarżysko (w zakresie linii średniego i niskiego napięcia). Źródła wytwórcze energii elektrycznej na terenie gminy Stąporków to mikroinstalacje fotowoltaiczne przyłączone do sieci niskiego napięcia (nN) PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko Kamienna. Na terenie gminy znajduje się 297 prosumenckich mikroinstalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 1 734 kW oraz dwóch wytwórców w miejscowości Mokra (moc instalacji 999kW) i Stąporków (moc instalacji 34 kW). Stopień zelektryfikowania gminy Stąporków określa się na poziomie 100% - dostęp do energii elektrycznej jest powszechny dla każdego mieszkańca. Właściciel sieci, w miarę możliwości finansowych, prowadzi prace polegające na sukcesywnej wymianie wyeksploatowanych urządzeń na nowe, doposażeniu sieci terenowej w nowe stacje transformatorowe, nowe linie elektroenergetyczne zwiększając tym samym pewność dostaw energii o właściwych parametrach oraz zmniejszając awaryjność sieci. Na system oświetlenia gminnego składa się łącznie 2 620 opraw oświetleniowych zlokalizowanych na wszystkich typach dróg oraz na placach

i pozostałych terenach publicznych. Roczne zużycie energii kształtuje się na poziomie 1 152 MWh. Na terenie gminy użytkowane są oprawy dwóch typów: sodowe (2 539 szt.) oraz ledowe (81 szt.). Na terenie gminy Stąporków jest 7 435 odbiorców energii elektrycznej, a zużycie kształtuje się na poziomie około 22 357 MWh (stan na 2021r.). Sukcesywny rozwój budownictwa mieszkaniowego, wyższy standard zamieszkania, w tym wzrost liczby odbiorników energii elektrycznej przyczyni się do wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną, wzrost ten w perspektywie długoterminowej będzie spowalniany spadkiem liczby mieszkańców gminy (zgodnie z prognozą) oraz racjonalizacją potrzeb na skutek wzrostu cen energii elektrycznej. Całkowite zużycie energii na poziomie gminy w 2021 roku wyniosło około 22 357 MWh. Najliczniejszą grupę odbiorców energii elektrycznej stanowią odbiorcy zasilani z sieci niskiego napięcia (sektor mieszkaniowy, handel - usługi, budynki gminne, oświetlenie uliczne). Do zadań inwestycyjnych wyznaczonych na szczeblu krajowym i regionalnym należy zaliczyć przeprowadzenie działań usprawniających stan infrastruktury energetycznej, w tym zapewnienie właściwego dostępu do zaopatrzenia ludności i podmiotów gospodarczych w energię elektryczną oraz poprawę jej jakości (rozwój elektryfikacji). Przez teren gminy Stąporków przebiega linia elektroenergetyczna 220 kV łącząca stacje elektroenergetyczne Kielce i Rożki. Na terenie gminy Stąporków (do roku 2030) nie są planowane do realizacji inwestycje związane z budową sieci przesyłowych energii. W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla gminy Stąporków wskazuje się jedynie na konieczność modernizacji oświetlenia ulicznego w celu obniżenia mocy zainstalowanych urządzeń oświetleniowych i podniesienia jakości oświetlenia dróg. Plany inwestycyjne dotyczące oświetlenia drogowego obejmują modernizację oświetlenia ulicznego na terenie miasta i gminy Stąporków wraz z ewentualną dobudową brakujących odcinków oświetlenia/dowieszeniem dodatkowych lamp. Operator systemu dystrybucyjnego (PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko - Kamienna) dysponuje rezerwą mocy na przedmiotowym obszarze, pozwalającą na przyłączenie nowych odbiorców.

Na terenie gminy Stąporków operatorem systemu dystrybucyjnego sieci gazowych jest Polska Spółka Gazownictwa sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy w Kielcach. Przez teren gminy Stąporków przebiega trasa gazociągu wysokiego ciśnienia DN300 MOP 3,24 MPa relacji Lubienia - Końskie, z którego realizowane jest zasilanie w gaz ziemny odbiorców z obszaru gminy. Rozdzielcza sieć gazowa średniego i niskiego ciśnienia na tym terenie zasilana jest poprzez stację redukcyjno-pomiarową I-go stopnia (w/c) o przepustowości 6 000 m³/h zlokalizowaną przy ul. Miłej w Stąporkowie. Miasto Stąporków zgazyfikowane jest na całej

długości ulicy Piłsudskiego, w Osiedlu Związku Walki Młodych oraz w obrębie ulic: Prusa, Wspólna i Lipowa. Poza obszarem miejskim gaz ziemny poprzez odgałęzienia od sieci wysokoprężnej doprowadzony jest do miejscowości: Czarniecka Góra i Stara Góra. Od przedmiotowych gazociągów istnieje techniczna możliwość rozbudowy sieci i zasilanie odbiorców indywidualnych i instytucjonalnych. Zdecydowana większość odbiorców przyłączonych do sieci gazowej zasilana jest z sieci gazowych średniego ciśnienia - redukcja gazu do ciśnienia niskiego następuje na indywidualnych układach redukcyjno - pomiarowych zlokalizowanych u odbiorców na przyłączach gazowych. Istniejąca sieć dystrybucyjna jest w dobrym stanie technicznym, zapewnia bezpieczne dostawy paliwa dla istniejących odbiorców. Przedsiębiorstwo gazownicze PSG sp. z o.o. w okresie najbliższych lat nie planuje na terenie gminy inwestycji związanych z modernizacją infrastruktury gazowej. Rozbudowa sieci dla potrzeb przyłączenia nowych odbiorców ma charakter komercyjny i uwarunkowana jest wynikiem rachunku ekonomicznej opłacalności przeprowadzenia inwestycji przez w/w przedsiębiorstwo gazownicze. Przedsiębiorstwo gazownicze PSG sp. z o.o. posiada rezerwę gazu dla potrzeb dalszej gazyfikacji gminy Stąporków.

Racjonalizacja użytkowania ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych sprowadza się do poprawy efektywności ekonomicznej wykorzystania nośników energii przy jednoczesnej minimalizacji szkodliwego oddziaływania na środowisko. Cel ten może zostać osiągnięty poprzez podejmowanie określonych działań. W znacznej części budynków na terenie gminy funkcjonują indywidualne instalacje grzewcze bazujące na paliwach stałych (paliwa węglowe i biomasa). Źródła ciepła, które z uwagi na długi okres eksploatacji są przestarzałe i charakteryzują się niską sprawnością winny być wymieniane na kotły tzw. nowej generacji. Wymiana źródeł ciepła przynosi nie tylko efekt ekonomiczny (wyższa sprawność urządzenia przyczyni się do ograniczenia ilości spalanej paliwa), ale również znacząco wpływa na emisję zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do atmosfery.

Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną można osiągnąć przez modernizację systemów grzewczych, termomodernizację budynków, montaż elementów pomiarowych i regulujących zużycie energii, itp. Do zadań samorządu gminnego należeć będzie promowanie i wspieranie działań podejmowanych przez właścicieli lokali w zakresie przechodzenia na czystsze rodzaje paliw do celów grzewczych i sanitarnych, poprzez m.in. dofinansowanie do wymiany przestarzałych pieców/kotłów na nowoczesne o wyższej sprawności, stosowanie ulg podatkowych dla inwestorów, którzy przewidują stosowanie ekologicznych i efektywnych źródeł energii. Główne kierunki racjonalizacji to powszechna

edukacja i dostęp do informacji o energooszczędnych urządzeniach elektroenergetycznych. W przypadku ogrzewania pomieszczeń potencjał tkwi w termomodernizacji mieszkań i budynków.

Gmina Stąporków znajduje się w strefie która posiada dobre warunki do wykorzystania wiatru jako źródła czystej energii. Na terenie gminy, jak i na terenie całego powiatu istnieją możliwości pozyskania energii z wiatru, jednak dla potwierdzenia opłacalności dużych inwestycji niezbędne są pomiary średniej rocznej i sezonowych wielkości energii wiatru oraz zasobów energii wiatru (w m/s), dla wskazanych wysokości zawieszenia wirnika turbiny wiatrowej na danym terenie.

Energia promieniowania słonecznego to z punktu widzenia ekologii najbardziej atrakcyjne źródło energii odnawialnej. Energia promieniowania słonecznego wykorzystywana jest do produkcji energii elektrycznej bądź ciepła. Na terenie gminy Stąporków możliwe jest pozyskanie słonecznej energii cieplnej o charakterze zdecentralizowanym, zarówno w domach mieszkalnych, jak i w budynkach użyteczności publicznej. Aktualnie na terenie gminy znajduje się 297 szt. prosumenckich mikroinstalacji fotowoltaicznych o łącznej mocy 1 734 kW oraz dwóch wytwórców - w miejscowości Mokra (moc instalacji 999 kW) i Stąporków (moc instalacji 34 kW). Zakłada się, że w związku z rosnącym zainteresowaniem społecznym, wykorzystanie energii słonecznej za pomocą kolektorów słonecznych czy ogniw fotowoltaicznych będzie mieć charakter wzrostowy. Planuje się przyłączenia do sieci kolejnych instalacji fotowoltaicznych w miejscowościach: Odrowąż, Kozia Wola, Mokra i Hucisko, o łącznej mocy ok. 16 MW.

Energia geotermalna to wewnętrzne, naturalne ciepło Ziemi nagromadzone w skałach oraz w wodach wypełniających pory i szczeliny skalne, które można wykorzystać przede wszystkim na potrzeby produkcji energii elektrycznej, energii cieplnej (poprzez ciepłownie geotermalne i pompy ciepła) oraz w balneologii. Stosunkowo niskie temperatury wód geotermalnych województwa świętokrzyskiego (temperatura znacznie poniżej 60⁰C), na obecnym poziomie rozpoznania dają racjonalną podstawę przede wszystkim do rozwoju tzw. płytkiej geometrii (pompy ciepła).

Biogaz (zwany też gazem gnilnym lub błotnym) to mieszanka głównie metanu i dwutlenku węgla powstająca w procesach fermentacji beztlenowej substancji organicznych. Kluczowym parametrem decydującym o zasadności realizacji instalacji biogazowej jest możliwość pozyskania lokalnie wybranych odpadów produkcji rolnej (substratów) do produkcji metanu. Część terenu gminy charakteryzuje typowo rolnicze zagospodarowanie, jednak z uwagi na

niewielką koncentrację oraz brak wyraźnej specjalizacji w produkcji typowo zwierzęcej, możliwości pozyskania wystarczającej ilości odpadów rolniczych są ograniczone. Na terenie gminy nie pozyskuje się gazu „składowiskowego” do celów energetycznych. Istniejące na terenie miasta Stąporków składowisko odpadów komunalnych zamknięto z końcem 2015r. i poddano rekultywacji. Biogaz z systemu odgazowania składowiska trafia bezpośrednio do atmosfery jako emisja nieorganizowana. Na terenie Stąporkowa, przy ulicy Odlewniczej zlokalizowana jest miejska oczyszczalnia ścieków o przepustowości max. 1900 m³/d. Ponadto na terenie gminy, przy zakładach przemysłowych funkcjonują niewielkie oczyszczalnie ścieków.

Biomasa jest to masa materii organicznej, wszystkie substancje pochodzenia roślinnego i zwierzęcego ulegające biodegradacji. Gmina Stąporków należy do obszarów o dużej lesistości. Lasy i grunty leśne pokrywają około 14 612 ha, co stanowi 61,9% powierzchni gminy i jest jednym z wyższych wskaźników w województwie świętokrzyskim. Potencjalne źródło energii w tej grupie biomasy stanowi przede wszystkim drewno pochodzące z czyszczenia lasu, drewno opałowe produkowane celowo oraz drewno z sadów. Potencjał zasobów energii możliwej do uzyskania z odpadów drzewnych jest trudny do oszacowania i obarczony znacznym błędem. Prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej oraz ochrona istniejących zasobów leśnych ogranicza pozyskanie zasobów drewna i odpadów drzewnych, możliwych do wykorzystania na dużą skalę.

Potrzeby energetyczne mieszkańców gminy zaspokajane są głównie poprzez instalacje bazujące na konwencjonalnych, a tym samym nieodnawialnych nośnikach energii. Wstępne analizy dokonane w oparciu o istniejące warunki klimatyczne, uwarunkowania środowiskowe i zagospodarowanie terenu wskazują, że gmina dysponuje potencjałem umożliwiającym w różnej skali zastosowanie rozwiązań wykorzystujących technologie bazujące na odnawialnych źródłach, w tym głównie na energii słonecznej, energii wiatru, energii cieplnej nagromadzonej w środowisku naturalnym (np. ciepło gruntu, wód podziemnych) oraz biomasie.

Konieczność uzgodnienia współpracy z sąsiednimi gminami wynika z ustawy Prawo energetyczne (art.19, ust.3, pkt. 4). Nośniki energii dostarczane na teren gminy w sposób zorganizowany, tj. za pomocą ciągów zasilających to energia elektryczna i gaz ziemny. Inwestycje związane z rozbudową infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej realizowane są przez przedsiębiorstwa energetyczne, które są właścicielami urządzeń sieciowych i działają na danym terenie wyłącznie w porozumieniu z gminą.

Możliwości współpracy samorządów lokalnych w zakresie systemów energetycznych oceniono na podstawie korespondencji z gminami ościennymi: gm. Chlewiska, gm. Zagnańsk, gm. Mniów, gm. Bliżyn, gm. Smyków, gm. Przysucha oraz gm. Końskie.

W zakresie zaopatrzenia w ciepło nie występuje konieczność współpracy międzygminnej – obecnie nie istnieją wspólne systemy i nie przewiduje się wykorzystania funkcjonujących na obszarach sąsiednich gmin systemów ciepłowniczych do ogrzewania obiektów na terenie gminy Stąporków.

System elektroenergetyczny ma charakter regionalny i zarządzany jest przez właściwy terytorialnie Rejon Energetyczny. W ramach systemu elektroenergetycznego współpraca z sąsiednimi gminami realizowana jest na szczeblu przedsiębiorstwa energetycznego jakim jest PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna, której ponadgminny charakter determinuje wzajemne powiązania sieciowe. Inwestycje z zakresu modernizacji lub rozbudowy sieci elektroenergetycznych realizowane są w uzgodnieniu z właściwym terytorialnie zakładem energetycznym, bez konieczności współpracy z innymi gminami.

Rozbudowa sieci gazowej na terenie gminy nie wymaga konieczności uzgodnień z gminami sąsiednimi. Inwestycje przyłączeniowe realizowane są na podstawie umów pomiędzy odbiorcą a właściwym terenowo zakładem gazowniczym.

Przedmiotem współpracy międzygminnej w zakresie gospodarki energetycznej może być, m.in.:

- ✓ wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
- ✓ możliwości pozyskania funduszy na inwestycje ekologiczne
- ✓ upowszechnienie informacji o urządzeniach i technologiach ekologicznych oraz energooszczędnych

Wobec powyższego, przedstawione opracowanie dokumentu pn.: *„Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta i Gminy Stąporków opracowanie na lata 2012 -2027 (projekt aktualizacji z 2022 roku)”* z uwagami wymagającymi uwzględnienia spełnia warunki wynikające z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne oraz jest zgodny z założeniami polityki energetycznej państwa i w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami.